

APSTIPRINĀTI

Ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību
„SONORA RW” Valdes
04.12.2015. lēmumu Nr.79-2015/RW,
Protokols Nr. 17

Spēkā no 04.12.2015.

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „SONORA RW” Vispārējie ekspedīcijas pakalpojumu sniegšanas noteikumi

TERMINI

Ekspedītors — sabiedrība ar ierobežotu atbildību „SONORA RW”, Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra Komercreģistrā reģistrēta ar numuru 50003986301 - komersants, kurš organizē kravu pārvadājumus un sniedz ar šiem pārvadājumiem saistītos pakalpojumus.

Nosūtītājs jeb Pasūtītājs — nosūtītājs jeb persona, kas nodod kravu pārvadāšanai. Nosūtītājs un Saņēmējs var būt viena un tā pati persona.

Pārvadātājs — persona, kas pēc pasūtījuma, līguma vai uz cita tiesiska pamata uzņemas pārvadājuma saistību.

Saņēmējs – persona, kurai adresēta Krava, kurai Krava ir Piegādes vietā izsniedzama un kura ir norādīta Kravas pārvadājuma dokumentos.

Maksātājs – Persona, kurai ir jāveic maksājums Ekspeditoram par Kravas pārvadājumu.

Apdrošinātājs – persona, kas ar Nosūtītāju, Saņēmēju, Ekspeditoru vai trešo personu noslēgusi līgumu par Kravas apdrošināšanu (apdrošināšanas polisi).

Starptautiskie pārvadājumi — pārvadājumi, kurus veicot nepieciešams šķērsot Latvijas valsts robežu.

Iekšzemes pārvadājumi – pārvadājumi Latvijas Republikas teritorijā, nešķērsojot Latvijas valsts robežu.

Ekspedīcijas pakalpojums – ar Kravas nosūtīšanu, pārvadāšanu, saņemšanu un uzglabāšanu saistītu pakalpojumu un darbu komplekss, kuru veic par maksu.

Pasūtījums – Nosūtītāja rīkojums Ekspeditoram veikt Kravas pārvadājumu. Pasūtījums var tikt izteikts rakstveidā, mutiski vai elektroniski.

Kontaktinformācija –juridiskā adrese, pasta adrese, elektroniskā pasta adrese, skype adrese, tālrunis, fax.

Kravas vienība - transporta konteiners, treileris, transportējama tvertne, palete vai kāds cits priekšmets, kas tiek lietots, lai apvienotu kravu un jebkuru tai pievienotu papildus iekārtu vai priekšmetu.

Krava – Kravas vienību kopums, kas Nosūtītāja uzdevumā jānogādā Saņēmējam.

Bīstamā krava — Krava, kas uzskatāma par bīstamo kravu Bīstamo kravu aprites likuma izpratnē.

Kravas pavaddokumenti – Nosūtītāja sagatavots dokumentu kopums, kas nepieciešams Kravas pārvadājuma veikšanai.

Kravas pārvadājums – darbību kopums (process), kura rezultātā Krava tiek nogādāta no Iekraušanas vietas līdz Piegādes vietai.

Pārvadājuma laiks – laika posms no Kravas iekraušanas brīža līdz brīdim, kad Krava tiek nodota Saņēmējam.

Kravas gatavības datums – datums, kad Krava ir sagatavota iekraušanai Kravas pārvadājuma veikšanai.

Iekraušanas vieta – adrese, kurā Nosūtītājs vai viņa pilnvarotas personas Pārvadātāja transporta līdzeklī iekrauj Kravu vai tās daļu.

Iekraušanas datums – datums, kurā Nosūtītājs vai trešās personas paredzējušas Kravu iekraut Pārvadātāja transporta līdzeklī.

Piegādes vieta – Nosūtītāja Kravas pavaddokumentos norādīta adrese, kurā Ekspedītors nodod kravu Saņēmējam.

Piegādes datums – diena, kurā plānots Kravu nogādāt Piegādes vietā.

Tehniskie noteikumi — drošības un tehnoloģiskās prasības, kas jāievēro, iekraujot, pārvadājot un izkraujot kravas.

Atrunātā Likme - par Kravas Pārvadājumu Pušu saskaņotā Ekspeditora atlīdzība vai Ekspeditora atlīdzības aprēķināšanas kārtība.

1.1. Vispārējie ekspedīcijas pakalpojumu sniegšanas noteikumi, turpmāk – Noteikumi, nosaka kārtību, kādā Ekspeditors veic starptautisko un iekšzemes kravu pārvadājumu plānošanu, organizēšanu un izpildi.

1.2. Ekspeditors apņemas sniegt Nosūtītājam Kravu Ekspedīcijas pakalpojumus atbilstoši šiem Noteikumiem, ja vien savstarpēji noslēgts līgums vai atbilstoši rakstveidā noformēts Pasūtījums nenosaka citu kārtību.

1.3. Kravu ekspedīcijas pakalpojumi tiek veikti atbilstoši Kravas piegādes laikā spēkā esošajiem Latvijas Republikas un starptautiskajiem tiesību normatīvajiem aktiem. Civiltiesiskās attiecības starp Ekspeditoru un Nosūtītāju tiek regulētas vadoties no Latvijas Republikas Komerclikuma, Civillikuma un citiem spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

1.4. Kravu pārvadājumi laikā citu valstu teritorijā tiek veikti ievērojot starptautiskās tiesību normas, kas attiecināmas uz starptautiskajiem kravu pārvadājumiem.

1.5. Ekspeditors, par Nosūtītāja līdzekļiem, apņemas organizēt viņam nodoto Kravu starptautiskos vai iekšzemes pārvadājumus, izmantojot Pārvadātāja transporta pakalpojumus, nodrošināt Kravu piegādi un nodošanu Saņēmējam Piegādes vietā.

1.6. Ja tas nepieciešams, tad Ekspeditors veic arī citus pienākumus, kas saistīti ar Kravas nogādāšanas organizēšanu, tajā skaitā, bet ne tikai, apdrošina, iepako, marķē, uzglabā un muito kravu.

1.7. Nosūtītājam ir pienākums samaksāt Ekspeditoram nolīgto atlīdzību par Ekspeditora sniegtajiem Ekspedīcijas pakalpojumiem.

1.8. Ekspeditoram un Nosūtītājam ir pienākums nodrošināt vienam otru ar informāciju, kas nepieciešama Kravas pārvadājuma veiksmīgai realizācijai, visu Kravas pārvadājuma laiku.

1.9. Ekspeditors sniedz Ekspedīcijas pakalpojumus un organizē Kravas pārvadājumus patstāvīgi nosakot transporta veidu un kravas pārvadāšanas ceļu, izvēloties personas, kas Kravu nogādās Saņēmējam, Nosūtītāja vai savā vārdā slēdzot Kravas nogādāšanai nepieciešamos pārvadājuma, glabājuma, ekspedīcijas, kā arī cita veida līgumus. Ekspeditors Nosūtītāja vārdā sniedz informāciju un norādījumus šīm personām, kā arī valsts institūcijām un trešajām personām, kā arī veic attiecīgus maksājumus.

1.10. Pēc Nosūtītāja pieprasījuma Ekspeditors uz Nosūtītāja rēķina veic Kravas apdrošināšanu, ja Nosūtītājs Pasūtījumā to ir norādījis vai citādi ir pilnvarojis Ekspeditoru apdrošināt Kravu. Ja Kravas apdrošināšanu uzticēts veikt Ekspeditoram, tad Pasūtījums uzskatāms par pilnvarojumu Kravas apdrošināšanai Nosūtītāja vārdā, un Ekspeditors ir tiesīgs izvēlēties apdrošinātāju pēc saviem ieskatiem.

1.11. Par nepieciešamību veikt Kravas pārvadājumu Nosūtītājs informē Ekspeditoru, Pieteikumu Kravas pārvadājumam un tā izvērtēšanai nepieciešamo papildus informāciju nosūtot uz kādu no Ekspeditora kontaktadresēm - /skypa adresi/, /e-pasta adresi/, /pasta adresi/, telefona Nr. vai iesniedzot Ekspeditora pārstāvim. Pieteikums var būt izteikts arī mutiski.

1.12. Nepieciešamības gadījumā Nosūtītājam līdz ar Pieteikumu jāsniedz Ekspeditoram informācija par Kravas sastāvu, specifiskajām īpašībām un pārvadāšanas noteikumiem, jāiesniedz Tehniskie noteikumi, kā arī cita nepieciešamā informācija, lai Ekspeditors varētu pienācīgi veikt Kravas pārvadājumu.

1.13. Ekspeditors apkopo informāciju par Kravas pārvadājuma iespējām un par tām informē Nosūtītāju, sagatavojot un nosūtot Nosūtītājam Pasūtījumu.

- 1.14. Pasūtījums iegūst juridisku spēku, ja Nosūtītājs to akceptē. Pasūtījums uzskatāms par Nosūtītāja akceptētu ne tikai tad, ja Ekspeditoram saņem Nosūtītāja parakstītu Pasūtījumu, bet arī tad, ja Krava tiek nodota Ekspeditoram vai Pārvadātājam.
- 1.15. Pasūtījumu tiek noteikta detalizēta informācija par katras Kravas pārvadājuma īpašajiem noteikumiem. Ja Pasūtījumā netiek norādīta kāda informācija, tiek pieņemts, ka tāda nav nepieciešama. Par informācijas pietiekamību un atbilstību atbildīgs ir Nosūtītājs.
- 1.16. Kravas iekraušanas fakts nozīmē to, ka Nosūtītājs no savas puses ir akceptējis Pasūtījumu, tai skaitā atzinis transporta veidu un līdzekli, iepakojumu, marķējumu un nostiprināšanu par atbilstošu konkrētās Kravas pārvadājuma veikšanai.
- 1.17. Ekspeditoram ir tiesības pieprasīt Nosūtītājam informāciju un dokumentus, kas saistīta ar kravas pārvadājumu, savukārt Nosūtītāja pienākums ir nekavējoties nodrošināt šādu informāciju vai pieprasītos dokumentus.
- 1.18. Pasūtījums Bīstamas kravas vai ar akcīzes nodokli apliekamas preces nogādāšanai piesakāms Ekspeditoram un noformējams tikai rakstveidā.
- 1.19. Atrunātā likme vai nolīgta atlīdzība, kā arī samaksas kārtība tiek noteikta Pasūtījumā.
- 1.20. Ja Kravas pārvadājuma laikā Ekspeditoram radušies papildu izdevumi Kravas pārvadājuma veikšanai, kurus viņš nevarēja paredzēt, saņemot Pasūtījumu, un kuriem ir dokumentāls apstiprinājums, Nosūtītājam tie jāatlīdzina papildus iepriekš apstiprinātajai Pasūtījuma summai. Dokumenti, kas apstiprina papildus izmaksu vai zaudējumu rašanos, līdz ar starprēķinu vai Fakturrēķinu jāiesniedz Nosūtītājam.
- 1.21. Ekspeditoram pienākošos maksājumus veido: maksa par pārvadājumiem, maksa par papildus pakalpojumiem, maksa par Kravas apdrošināšanu (apdrošināšanas prēmijas), maksājumi par dažādiem ar Kravas pārvadājumu saistītiem izdevumiem un zaudējumiem, atrunātā Ekspeditora atlīdzība. Papildus var tikt aprēķināti un veikti nokavējuma naudas maksājumi, maksājumi par soda sankcijām un līgumsodu, maksājumi zaudējumu atlīdzināšanai, kā arī citi maksājumi.
- 1.22. Par katras Kravas pārvadājumu Pasūtījumā tiek noteikts Priekšapmaksas apmērs un Priekšapmaksas samaksas termiņš. Ja Pasūtījumā Priekšapmaksas samaksas termiņš netiek norādīts, tad šis maksājums jāveic ne vēlāk kā līdz Kravas Iekraušanas datumam.
- 1.23. Ekspeditors jebkurā Kravas pārvadājuma brīdī var sniegt Nosūtītājam informāciju par papildus pakalpojumiem, sagatavot un iesniegt apmaksai Nosūtītājam starprēķinus, norādot samaksas termiņu.
- 1.24. Nosūtītāja pienākums ir samaksāt Ekspeditoram nolīgto Ekspeditora atlīdzību un maksu par Ekspedīcijas pakalpojumiem līdz brīdim, kad Ekspeditors ir izpildījis Kravas Ekspedīcijas pakalpojumu, ja Pasūtījumā nav noteikts citādi. Ja Apmaksas noteikumi nav norādīti Pasūtījumā, tad apmaksu jāveic ne vēlāk kā iepriekšējā dienā pirms Kravas Piegādes datuma.
- 1.25. Par samaksas termiņu kavēšanu Ekspeditors ir tiesīgs aprēķināt un pieprasīt no Nosūtītāja nokavējuma procentus 0,1 % (nulle, komats, viens procenti) apmērā no parāda summas par katru nokavēto dienu, bet ne vairāk kā 10% (desmit procentus) no Pasūtījuma kopējā apjoma. Par nokavējumu var tikt piemēroti Civillikuma 1668.⁹pantā noteiktie maksājumi.
- 1.26. Par zaudējumiem, nokavējuma procentiem un līgumsodu Ekspeditors sagatavo un iesniedz Nosūtītājam atsevišķu rēķinu, kurā tiek norādīta pieprasītā summa, tās pamatojums un apmaksas termiņš.

- 1.27. Ekspeditors ir tiesīgs pieprasīt nokavējuma procentus mēneša laikā kopš maksājuma izpildes pēdējās dienas. Ja maksājums nav ticis veikts termiņā, tad par pēdējo maksājuma dienu uzskatāma maksājuma samaksas diena. Līgumsods var tikt pieprasīts trīs mēnešu laikā no dienas, kad Saņēmējs pieņēmis Kravu vai atteicies to pieņemt.
- 1.28. Ja saskaņā ar Nosūtītāja un Ekspeditora Pasūtījumā norādīto vienošanos atlīdzība par Kravas ekspedīcijas pakalpojumu sniegšanu iekasējama no Saņēmēja vai citas personas, bet šī persona neveic minēto maksājumu, par atlīdzības samaksu atbild Nosūtītājs.
- 1.29. Ja Ekspeditoram radušās pamatotas šaubas par Nosūtītāja iespējām norēķināties ar Ekspeditoru par veiktajiem pakalpojumiem, Ekspeditoram ir tiesības aizturēt kravu līdz brīdim, kad Nosūtītājs viņam samaksā maksu par Kravas pārvadājumu un atlīdzības summu, kā arī atlīdzina visus citus izdevumus un zaudējumus, tai skaitā izdevumus par Kravas uzglabāšanu.
- 1.30. Ja Nosūtītājs ir pieļāvis nokavējumu, Ekspeditors ir tiesīgs izmantot Komerclikuma 446.pantā paredzētās tiesības. Tas attiecināms arī uz gadījumiem, kad Ekspeditoram ir prasījumi pret Nosūtītāju par iepriekš veiktiem pakalpojumiem.
- 1.31. Visi maksājumi par sniegtajiem pakalpojumiem tiek veikti bezskaidras naudas norēķinu veidā. Par samaksas izpildes dienu tiek uzskatīta diena, kad attiecīgā naudas summa ir ieskaitīta Ekspeditora bankas kontā.
- 1.32. Norēķinos par Ekspeditora veiktajiem pakalpojumiem izmantotā valūta ir eiro, ja vien Pasūtījumā nav noteikts citādi.
- 1.33. Visi maksājumi sadalās sekojoši: vispirms tiek segts līgumsods, tad nokavējuma procenti un tikai tad maksājumu pamatsummas.
- 1.34. Nosūtītāja pienākums ir nodrošināt Kravas pārvadājumam nepieciešamos Kravas pavaddokumentus. Nosūtītājs ir atbildīgs par Kravas pavaddokumentos norādītās informācijas un datu pareizību un kompensē visus Ekspeditora papildus izdevumus un zaudējumus, kas radušies saistībā ar pienācīgas, pareizas un pilnīgas dokumentācijas nenodrošināšanu, neprecīzas, nepareizas vai sekmīgam Kravas pārvadājumam nepietiekošas informācijas sniegšanu.
- 1.35. Nosūtītājam jāsniedz pilnīga un patiesa informācija par Kravas raksturu, bīstamību, uzglabāšanas un pārvietošanas nosacījumiem. Nosūtītājam jāinformē Ekspeditoru par gaistošām kravām un noteiktām Kravas īpašībām, kas var sabojāt citu kravu, nodarīt kaitējumu cilvēkiem vai videi. Nosūtītājs nodrošina Ekspeditoram instrukcijas un Tehniskos noteikumus attiecībā uz Kravu uzglabāšanu, iekraušanu, izkraušanu, pārvadāšanu un apkopi. Kravas pārvadājuma laikā Ekspeditoram ir pienākums ievērot Nosūtītāja sniegtās instrukcijas un Tehniskos noteikumus.
- 1.36. Nosūtītājs atbild par Kravas saturu, tās marķējuma, iepakojuma un pavadošās informācijas atbilstību visiem likumiem un noteikumiem, kas varētu būt piemērojami.
- 1.37. Nosūtītājs nodrošina un ir atbildīgs par Kravas pienācīgu sagatavošanu, iepakojšanu, marķēšanu, iekraušanu un nostiprināšanu, ja vien Pasūtījumā nav noteikts, ka tas ir Ekspeditora pienākums.
- 1.38. Ekspeditors nav atbildīgs par kravas bojāeju, zudumu vai Kravas piegādes kavējumu, kas radies nepareizas sagatavošanas, iepakojšanas, marķēšanas, iekraušanas un (vai) nostiprināšanas rezultātā, Kravas dabisko vai sevišķo īpašību dēļ vai tādu darbību dēļ, kuru pamatā nav Ekspeditora vainojama rīcība.

1.39. Sniedzot Kravas pārvadājuma pakalpojumus, Ekspeditoram ir pienākums pieprasīt aktus, ja Kravas pārvadājumā konstatēti pārkāpumi, Nosūtītāja vai Saņēmēja uzdevumā piedalīties aktu sastādīšanā, kā arī, nodrošinot Nosūtītāja tiesības, viņa vārdā savlaicīgi iesniegt pretenzijas un prasības.

1.40. Nosūtītājs, arī tad, ja viņš nav vainojams, atbild Ekspeditoram par zaudējumiem un izdevumiem, kas radušies šādu iemeslu dēļ: Krava nav pienācīgi iepakota vai marķēta; Ekspeditors nav informēts par Kravas bīstamību; Nosūtītājs nav iesniedzis visus nepieciešamos Kravas pavaddokumentus vai nav sniedzis nepieciešamo informāciju, vai arī informācija ir nepilnīga, neprecīza vai nepareiza.

1.41. Par Kravas izkraušanu Kravas saņemšanas vietā atbild kravas Saņēmējs, ja Pasūtījumā nav noteikts citādi. Ekspeditors neatbild par kravas bojāeju vai zudumu, kas radies Saņēmējam izkraujot kravu.

1.42. Ekspeditors neatbild par Kravas daudzuma, svara un satura atbilstību Kravas pavaddokumentiem, ja vien šī neatbilstība nav radusies Ekspeditora darbības rezultātā.

1.43. Ja kontrolējošās un tiesībsargājošās iestādes Kravu ceļā vai glabāšanas vietā aizkavē, Kravas piegādes termiņš tiek pagarināts par laiku, uz kādu transporta līdzeklis vai Krava aizkavēti, un nekādas sankcijas Ekspeditoram par to netiek piemērotas.

1.44. Gadījumos, kad no Ekspeditora neatkarīgu apstākļu dēļ Kravas piegāde Izkraušanas vietā ir kļuvusi neiespējama vai nelietderīga, Ekspeditoram ir tiesības nogādāt kravu citā vietā, ko tas uzskata par saprātīgu un lietderīgu, par to informējot Nosūtītāju. Līdz ar kravas nogādi šajā vietā Ekspeditora pienākumi ir uzskatāmi par izpildītiem un Nosūtītājam ir pienākums veikt noligtās summas samaksu, kā arī kompensēt Ekspeditoram papildus izmaksas, kas radušās nogādājot kravu šajā vietā.

1.45. Ja Kravas Saņēmējs, pieļaujot nokavējumu, nepieņem piegādāto Kravu vai Krava pārvadāšanas laikā tiek aizturēta no Ekspeditora neatkarīgu apstākļu dēļ, Ekspeditors ir tiesīgs uz Nosūtītāja rēķina un riska nodot Kravu glabājumā noliktavā vai citā drošā vietā, par to nekavējoties paziņojot Nosūtītājam un pārvadājuma Apdrošinātājam, ja apdrošināšanu veicis Ekspeditors.

1.46. Ekspeditors nesniedz garantijas, ka Krava tiks nogādāta Izkraušanas vietā precīzā laikā un nav atbildīgs par tiešiem vai netiešiem zaudējumiem, kas varētu tādēļ būt radušies Nosūtītājam, izņemot gadījumus, ja šie zaudējumi nav radušies Ekspeditora vainas dēļ. Ekspeditors garantē Kravas piegādi saprātīgā termiņā.

1.47. Ja Kravu nav iespējams nodot Saņēmējam vai ja Saņēmējs atsakās pieņemt kravu, Ekspeditoram nekavējoties jāinformē Nosūtītājs par radušos situāciju un jānoskaidro Nosūtītāja norādījumi par tālāko rīcību. Ja Nosūtītājs vilcinās dot norādījumus vai Ekspeditoram nav iespējams nodrošināt kravas uzglabāšanu un aizstāvēt Nosūtītāja intereses, Ekspeditors nenes atbildību par piegādāto, bet nesaņemto kravu. Visus izdevumus par kravas uzglabāšanu sedz Nosūtītājs.

1.48. Ja Saņēmējs atsakās pieņemt kravu vai ja nav iespējams nodot kravu Pasūtījumā norādītajam Saņēmējam, Nosūtītājam ir tiesības pāradresēt kravu citam Saņēmējam. Visus izdevumus, kas saistīti ar kravas pāradresēšanu, sedz Nosūtītājs.

1.49. Ekspeditors nav atbildīgs par Kravas zudumiem, vērtības samazināšanos, bojājumiem vai piegādes aizkavēšanos, ja tie radušies sekojošu iemeslu dēļ: Nosūtītāja kļūda vai nevērība; Kravas apstrāde, iekraušana, izvietošana vai izkraušana, ko veicis pats Nosūtītājs vai personas, kas rīkojušās viņa vārdā; Kravas dabīgās īpašības, kuru dēļ tā viegli padodas bojājumiem, tādiem kā salūšana, tece, pašaizdegšanās, pūšana, rūvēšana, fermentācija, iztvaikošana, kā arī jutīgums pret aukstumu, karstumu vai mitrumu; iepakojuma trūkums vai nepilnības; kļūdaina vai nepilna adrese vai preces marķējums; kļūdaina vai nepietiekama informācija par precīzi, apstākļi, no kuriem Ekspeditors nevarēja izvairīties un kuru sekas viņš nespēja novērst.

- 1.50. Ja Kravai, ko Ekspeditors saņēmis no trešās personas un kas nogādājama Saņēmējam, ir ārēji trūkumi vai bojājumi, Ekspeditoram ir pienākums, nodrošinot Nosūtītāja tiesības, nekavējoties paziņot trešajai personai par šiem trūkumiem vai bojājumiem, gādāt par pierādījumiem, kas apliecina Kravas stāvokli, kā arī par to paziņot Nosūtītājam.
- 1.51. Ja Krava ātri bojājas vai arī vēlāk tajā notiek vai var notikt izmaiņas, kas izraisītu Kravas vērtības pazemināšanos, un pietrūkst laika saņemt Nosūtītāja norādījumus par turpmāko rīcību ar kravu vai arī Nosūtītājs vilcinās dot norādījumus, Ekspeditors ir tiesīgs uz Nosūtītāja rēķina pārdot Kravu, ievērojot Komerclikuma 408.panta otrās un trešās daļas noteikumus.
- 1.52. Ekspeditoram ir tiesības pārdot Kravu par brīvu cenu bez tiesas starpniecības vai iznīcināt Kravu, ja šādu nepieciešamību rada Kravas bīstamība, kas pārvadāšanas vai uzglabāšanas procesā savu īpašību dēļ var izraisīt kaitējumu Ekspeditora vai citu personu mantai, apdraudēt dzīvību, veselību vai vidi; vai arī ja Nosūtītāja darbības vai bezdarbības rezultātā Ekspeditoram tiek nodarīti zaudējumi, kas pārsniedz Kravas vērtību.
- 1.53. Ekspeditoram ir tiesības Pasūtījumu izpildes saistības nodot trešajām personām.
- 1.54. Ekspeditors apņemas veikt savas civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu.
- 1.55. Nepamatota valsts vai pašvaldību iestāžu vilcināšanās lēmumu pieņemšanā, atļauju izsniegšanā, saskaņošanā u.tml. ir pamats saistību izpildes termiņu pagarināšanai.
- 1.56. Par komercnoslēpumu uzskatāma jebkura informācija, kas saistīta ar Ekspeditora darbību un Kravas pārvadājuma izpildi, izņemot to, kura atbilstoši spēkā esošajiem Latvijas Republikas likumiem un citiem normatīvajiem aktiem uzskatāma par tādu nav uzskatāma. Visa informācija, kas skar Kravas pārvadājumu ir konfidenciāla un to nav tiesību izpaust trešajām personām bez rakstiskas piekrišanas, izņemot likumos un normatīvajos aktos norādītajos gadījumos valsts institūcijām un iestādēm.
- 1.57. Par komercnoslēpumu nav uzskatāma informācija un dati, kas saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem iekļaujami uzņēmumu gada pārskatos. Visa pārējā informācija uzskatāma par komercnoslēpumu, tai skaitā un ne tikai: pašreizējie, bijušie un potenciālie investori, partneri, pārstāvji, piegādātāji, klienti un citas iesaistītas personas; juridiskais, finansiālais vai cits personas statuss; līgumi, līgumu nosacījumi, iespējamu pārrunu apstākļi, darījumi, nodomi, plāni, stratēģijas, īpašums, izpildītie vai neizpildītie pienākumi, atskaites vai izmeklēšanas; mārketingas, vadība, pakalpojumu un produktu cenas, cenu struktūra, pakalpojumu sniegšanas un citu darbību veikšanas metodes, turpmāk - Komerccnoslēpums.
- 1.58. Ekspeditoram ir tiesības uz zaudējumu atlīdzību, kuri radušies Komerccnoslēpuma prettiesīgas izpaušanas vai izmantošanas rezultātā.
- 1.59. Pasūtītāja pienākums ir veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai saglabātu Komerccnoslēpuma slepenību, kā arī aizsargātu datus un informāciju no nesankcionētas piekļuves un nesankcionētas apstrādes.
- 1.60. Ekspeditors nav atbildīgs par uzņemto saistību daļēju vai pilnīgu neizpildi, ja tās ir nepārvaramas varas apstākļu (force majeure) darbības sekas un ja šie apstākļi tiešā veidā ietekmējuši pienākumu vai saistību izpildi. Tie ir tādi laikapstākļi, kuru dēļ nav iespējams izmantot nepieciešamo maršrutu, stihiskas nelaimes, plūdi, ugunsgrēki, zemestrīces, streiki, masu nemieri, vietējo valdību rīkojumi un varas institūciju darbības, bruņoti konflikti, karadarbība.
- 1.61. Ja kāds no nepārvaramas varas apstākļiem tiešā veidā kavējis Ekspeditora saistību izpildi Pasūtījumā noteiktajā termiņā, šis termiņš attiecīgi tiek pagarināts par laiku, cik ilga bijusi ārkārtējo apstākļu darbība.

1.62. Ekspeditors apņemas savu iespēju robežās darīt visu, lai mazinātu nepārvaramas varas apstākļu nelabvēlīgo ietekmi. Nosūtītāja pienākums ir pielikt maksimāli iespējamās pūles, lai mazinātu nepārvaramas varas apstākļu nelabvēlīgo ietekmi.

1.63. Visi strīdi, domstarpības, pretenzijas, kas rodas izpildot Kravas pārvadājumu, tiek risināti labprātīgu pārrunu ceļā, apņemoties savstarpēji pielikt visas pūles strīdu atrisināšanai.

1.64. Visu strīdu, domstarpību un pretenziju izskatīšana notiek saskaņā ar Latvijas Republikas spēkā esošajiem normatīvajiem tiesību aktiem, atbilstošajām starptautiskajām tiesību normām, kā arī saskaņā ar šiem Noteikumiem.

1.65. Ja vienošanās pārrunu ceļā netiek panākta trīs nedēļu laikā un nav panākta rakstveida vienošanās šo termiņu pagarināt, tad jebkurš strīds vai domstarpība, kas radies Kravas pārvadājuma vai savstarpējo saistību izpildes sakarā tiks risināts pēc prasītāja izvēles - Latvijas Republikas tiesu instancēs atbilstoši Latvijas Republikas spēkā esošajiem tiesību aktiem vai izskatīts Pārrobežu šķīrējtiesā, reģ.Nr.40003760578, reģistrēta Šķīrējtiesu reģistrā 09.08.2015, Nr. T000026, *tās juridiskajā adresē viena šķīrējtiesneša sastāvā rakstveida procesā, latviešu valodā saskaņā ar Latvijas Republikā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un Pārrobežu šķīrējtiesas reglamentu.* Pārrobežu šķīrējtiesas interneta vietne www.parrobezuskirejtiesa.lv.

1.66. Ja vien Pasūtījumā nav noteikts citādi, tad rakstiskā korespondence pa pastu jāsūta ierakstītās vēstulēs uz juridisko adresi, Korespondence (iesniegumi, paziņojumi, brīdinājumi) uzskatāma par saņemtu (izsniegtu) septītajā dienā pēc tam, kad tā nodota pasta komersantam.

1.67. Nosūtītāja pienākums ir nekavējoties, bet ne vēlāk kā piecu darba dienu laikā informēt Ekspeditoru, ja mainījušies Nosūtītāja nosaukums, adrese, citi rekvizīti, Pārstāvji vai Kontaktinformācija.

1.68. Šo noteikumu pamatvaloda ir latviešu un domstarpību gadījumā vai izskatot strīdus, Noteikumi iztulkojami saskaņā ar latviešu valodas tekstu.

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „SONORA RW” Valdes locekļi:

Jānis Mozga

Andis Veinbergs

Jurijs Konovalovs

APPROVED
by the Board of Limited Liability
Company „SONORA RW”
04.12.2015. Resolution No.79-
2015/RW,
Minutes No.17

Effective from 04.12.2015.

Limited Liability Company „SONORA RW”
General Terms of Forwarding Service Provision

TERMS

Forwarder — limited liability company “SONORA RW”, registered in the Commercial Register of Republic of Latvia with number 50003986301 – a company which organizes freight transport and provides services related to the freight transport in accordance with the agreement signed with the freight Client.

Client — consignor or person, which hands over freight for transportation. Consignor and Consignee can be the same person.

Carrier –person who undertakes the freight forwarding liabilities in accordance with an order, contract or any other legal reason.

Consignee –person to which the Freight is addressed, to which the Freight is handed over at the Delivery location and which is indicated in the Freight forwarding documents.

Payer – person which makes payment to the Forwarder for the Freight forwarding.

Insurer – person who has signed an insurance agreement (taken out an insurance policy) for the Freight with the Client, Consignee, Forwarder or a third party.

International forwarding – forwarding which requires crossing the national borders of Latvia.

Local forwarding – forwarding within the Republic of Latvia, without crossing the national borders of Latvia.

Forwarding service – a set of services and tasks related to Freight forwarding, transportation, receipt and storage, which are done at cost.

Order placement–Consignor’s issued order to the Forwarder to execute Freight transport. Order placement can be expressed in writing, orally or electronically.

Contact information – legal address, mailing address, electronic mailing address, Skype address, phone, and fax.

Cargo unit – transportation container, trailer, transportation tank, palette or any other object, which is used to combine cargo with any other additional equipment or objects.

Cargo— Body of cargo units, which has to be delivered to the Consignee in accordance with the Client's order.

Dangerous cargo—Cargo which is considered as dangerous within the concepts of the Law on the Movement of Dangerous Goods.

Freight accompanying documents – a set of documents prepared by the Client, which are required for the Freight transport.

Freight transport – set of actions (process) as a result of which the Cargo is delivered from the Loading location to the Delivery location.

Transport time – time period from Cargo loading until the Cargo is handed over to the Consignee.

Cargo readiness date – date when the Cargo is prepared for loading in order to initiate freight delivery.

Loading location – address at which the Client or his authorized persons load partial or full Cargo on the Forwarder's transport vehicle.

Loading date – date when the Client or third parties have anticipated to load the Cargo on the Forwarder's transport vehicle.

Delivery location – address indicated in the Client's Cargo accompanying documents, at which the Forwarder hands over Cargo to the Consignee.

Delivery date – date when the Cargo is planned to be delivered at the Delivery location.

Technical regulations— safety and technological requirements, which have to be observed when loading, transporting, unloading and handling cargo.

Agreed rate – Forwarder remuneration or Forwarder remuneration calculation procedure for Freight forwarding as agreed upon by both Parties.

1.1. General terms of forwarding service provision, hereinafter—Terms, establish the procedure for the Forwarder carrying out an international and domestic freight transport planning, organisation and execution.

1.2. Forwarder undertakes to provide the Consignor with the Freight forwarding services in accordance with these Terms, provided that mutual agreement or an Order duly drawn up in writing do not stipulate otherwise.

1.3. Freight forwarding services are carried out in accordance with the provisions set out in the respective legislation and regulations of the Republic of Latvia and international law concerning delivery of goods in force at the time of delivery. Civil relations between the Forwarder and the Consignor shall be regulated pursuant to the Commercial Law, Civil Law and other current legal enactments of the Republic of Latvia.

1.4. Freight transporting across the territory of other countries shall be performed observing the norms of international law applicable to the international freight transport services.

1.5. Forwarder, at the Consignor's expense, commits to organise international or domestic transport services of entrusted to it Freight through using the Carrier transport services, to provide Freight delivery and delivery to the designated Delivery place.

1.6. Where required, the Forwarder also performs other duties related to the organisation of Freight delivery, including, but not limited to insuring, packaging, marking, storing and performing customs clearance of the consignment.

1.7. Consignor shall be obliged to pay the agreed remuneration for the freight Forwarding services rendered by the Forwarder.

1.8. Forwarder and the Consignor shall be obliged to provide each other the information necessary for the successful implementation of Freight transport, within overall freight forwarding duration.

1.9. Forwarder shall provide Forwarding services and organise Freight transport, independently determining the mode of transport and freight transport road, choosing persons who will deliver the Freight to the Consignee, concluding in its name or on behalf of the Consignor contracts required for delivery of Freight transport, storage and forwarding, as well as other types of contracts that might be required. Forwarder on behalf of the Consignor shall provide information and guidance to these persons as well as government institutions and third parties, as well as effects appropriate payments.

1.10. Upon Consignor's request the Forwarder at Consignor's expense performs Freight insurance, if the Consignor has indicated thereof in the Order or otherwise authorised the Forwarder to insure the Freight. If Freight insurance has been entrusted to the Forwarder, the Order shall be deemed a mandate for Freight insurance on behalf of the Consignor, while the Forwarder shall be entitled to choose insurance agent at his discretion.

1.11. The Consignor shall inform the Forwarder about the need to perform Freight transport by communicating Application for Freight transport and additional information needed for its assessment to the Forwarder contact details: / skype address /, / e-mail /, / postal address/, phone No. or submitting thereof to the representative of the Forwarder. The application may also be expressed orally.

1.12. When required, alongside the Application the Forwarder shall be communicated appropriate information regarding the composition of the Freight, the specific characteristics and terms and conditions of transport, and Technical Regulations as well as other information necessary for the Forwarder for proper performance of the Freight transport shall be submitted.

1.13. Forwarder collects information regarding the Freight transport possibilities and shall inform the Consignor thereof, drafting and sending Order to the Consignor.

1.14. Order takes legal effect if the Consignor accepts thereof. Order shall be deemed as accepted by the Consignor not only if the Forwarder receives the Consignor signed Order, but also in the event if the Freight is transferred to the Forwarder or Carrier.

1.15. The Order must be accompanied by detailed information about each of Freight transport specific regulations. If the order lacks certain information specified, it is assumed that there is no such need. Adequacy and compliance of information shall be the responsibility of the Consignor.

1.16. The Freight loading fact means that the Consignor for its part has accepted the Order, including accepted modes and means of packaging, labelling and the strengthening as appropriate for performance of specific Freight transport.

1.17. The Forwarder shall be entitled to request from the Consignor information and documents relating to the Freight, while the Sender is obliged to immediately provide such information or documents requested.

1.18. Order for Dangerous goods or excisable goods delivery shall be placed with the Forwarder and must be drafted only in writing.

1.19. The Agreed rate or agreed fee and the payment procedure shall be specified in the Order.

1.20. If during the Freight transport the Forwarder incurred additional expenses related to the Freight transport, which it could not foresee receiving the Order, and concerning which it has appropriate documentary confirmation, the Consignor should reimburse thereof in addition to the previously approved Order amount. Documents proving the origin of additional costs or losses alongside the intermediate invoice or the invoice must be submitted to the Consignor.

1.21. Payments to the Forwarder are comprised as follows: transportation charge, charge for additional services, charges for Freight insurance (insurance premiums), payments for the various Freight-related expenses and losses, the agreed Forwarder compensation. In addition, there can be calculated and performed late payment charges, payments for penalties and contractual penalties, and payments for reimbursement of damages, as well as other charges.

1.22. In the Order for each Freight transport the amount of Prepayment and due date are specified. If the Prepayment due date is not specified in Order, this shall be made no later than on the date of Loading of Freight.

1.23. Forwarder at any moment of the Freight transportation can provide the Consignor information regarding additional services, to prepare and submit to the Consignor an intermediary invoice for payment, indicating the payment due date.

1.24. Consignor shall be obliged to pay the Forwarder the agreed Forwarder remuneration and the fee for forwarding services until the moment the Forwarder has completed Freight forwarding service, unless the Order provides otherwise. If Payment Terms are not specified in the Order, payment shall be effected no later than the day preceding the date of Delivery of Freight.

1.25. The Forwarder shall be entitled to calculate and request from the Consignor payment of default interest in the amount of 0.1% (zero point one percent) of the outstanding amount for each day of delay, but not exceeding 10% (ten percent) of total amount of the Order for the payment term delay. The payments set out in Section 1668⁹ of the Civil Law may be applied for delay in payments.

1.26. The Forwarder shall prepare and submit the Consignor a separate invoice for losses, interest for late payment and contractual penalty, which specifies the amount requested, its basis and the payment due date.

- 1.27. Forwarder shall be entitled to claim interest for late payment within one month of the last day of the payment execution. If payment has not been made within the time-limit, then the last payment day shall be considered the date of payment. Contractual penalty may be required within three months from the date when the Consignee accepts or refuses to receive the.
- 1.28. If in accordance with the agreement the Consignor and the Forwarder specified amount of reimbursement of Freight forwarding services to be collected from the Consignee or any other person, but this person fails to effect the aforesaid payment, the Consignor shall be liable for remuneration payment.
- 1.29. If the Forwarder has reasonable doubts concerning the Consignor ability to pay the Forwarder for services rendered, the Freight forwarder has the right to withhold the goods until the Consignor pays the cost of Freight transport and the amount of compensation and pays all other expenses and damages, including the costs of Freight storage.
- 1.30. If the Consignor has made a delay the Forwarder shall be entitled to use the rights laid down in Section 1 446 of the Commercial law. This also applies to the cases where the Forwarder has claims against the Consignor for the previous services rendered.
- 1.31. All payments for services rendered shall be made in cashless way. The payment date completion shall be deemed the date on which the amount is credited to the bank account of the Forwarder.
- 1.32. Euro shall be the currency in settlements of the Forwarder services performed, unless otherwise specified in the Order.
- 1.33. All payments are divided as follows: first, it shall be covered a contractual penalty, then the default interest and only thereafter shall be effected payment of principal amount.
- 1.34. Consignor shall be obliged to provide supporting documents required for the Freight forwarding. The Consignor shall be responsible for the accuracy of the information and data indicated in the accompanying Freight documents and shall compensate any Forwarder additional expenses and losses incurred in connection with a proper, correct providing of documentation and failure to provide it, inaccurate, incorrect or insufficient information required for the execution of successful Freight forwarding.
- 1.35. The Consignor shall provide full and truthful information about the nature of the Freight, its hazardous nature, storage and handling conditions. The Consignor shall inform the Forwarder about the volatile goods and specific nature of the Freight, which may damage other goods, to harm people or the environment. Consignor shall provide the Forwarder relevant instructions and Technical Specifications relating to the Freight storage, loading, unloading, transport and maintenance. The Forwarder shall be obliged to observe the instructions given by the Consignor and provisions of the Technical Specifications during Freight transport.
- 1.36. The Consignor shall be responsible for the content of the Freight, its labelling, packaging and accompanying information's compliance with all laws and regulations that may be applicable.

- 1.37. The Consignor shall provide and be responsible for a proper preparation of Freight, packaging, labelling, loading and consolidation thereof, as long as the Order does not state that it is a responsibility of the Forwarder.
- 1.38. Forwarder shall not be liable for the cargo destruction, loss or delay in delivery of Freight as a result of improper preparation, packaging, labelling, loading and (or) strengthening, Freight natural or particular qualities, or for activities which are not based on wrongful conduct on behalf of the Forwarder.
- 1.39. The Forwarder shall be obliged to request drafting reports in provision of the Freight forwarding services, if violations have been stated in the carriage of the Freight on behalf of the Consignor or participate in drafting such reports on behalf of the Consignee, as well as provide representation of the Consignor rights, as well as to submit timely claims and demands on its behalf.
- 1.40. The Consignor, even if not at fault, shall be liable in front of the Forwarder for the losses and expenses incurred for the following reasons: the Freight is not properly packaged or labelled; the Forwarder is not aware of the hazardous nature of Freight; the Consignor has failed to submit all the necessary documents accompanying the Freight, or has failed to provide the necessary information, or the information is incomplete, inaccurate or incorrect.
- 1.41. The Consignee shall be responsible for Freight unloading at the Freight delivery place, unless the Order provides otherwise. Forwarder shall not be liable for the damage or permanent destruction of the Freight resulting from unloading the cargo by the Consignee.
- 1.42. Forwarder shall not be liable for the Freight quantity, weight and content compliance with the Freight accompanying documents, unless the discrepancy is not due to the Forwarder's activity.
- 1.43. Should the controlling and law enforcement authorities delay the Freight in its transporting stage or at a storage facility, the Freight delivery deadline shall be extended by the period for which the transport vehicle or Freight is delayed, and no penalties for the Forwarder shall be applied.
- 1.44. In cases when the delivery of Freight at the Unloading place has become impossible or inexpedient due to circumstances that are beyond control of the Forwarder, the Forwarder shall be entitled to deliver the cargo to another place that it considers reasonable and appropriate, notifying the Consignor thereof. The Forwarder responsibilities shall be deemed to be fulfilled and the Consignor shall be obliged to pay the agreed amount and also compensate the Forwarder for the additional costs incurred in delivering the cargo at another place along with the arrival of cargo to that place.
- 1.45. If the Consignee of the Freight, allowing the delay, fails to accept the delivered Freight or the Freight during transport is delayed due to circumstances beyond reasonable control of the Forwarder, the Forwarder shall be entitled at the expense and risk of the Consignor to transfer the Freight for safekeeping at a warehouse or another safe place, immediately notifying the Consignor and the transport Insurer thereof, provided that insurance was made by the Forwarder.
- 1.46. Forwarder does not issue guarantees that the Freight will be delivered at Unloading place at the exact time and shall not be liable for any direct or indirect damages, which might be incurred to

the Consignor, except where the damage was not caused by fault of the Forwarder. Forwarder guarantees the delivery of the Freight within a reasonable term.

1.47. If the Freight cannot be delivered to the Consignee or if the Consignee refuses to accept the cargo, the Forwarder shall immediately inform the Consignor of the situation and provide Consignor with instructions regarding any further action. If the Consignor is hesitant to give instructions or the Forwarder is not able to ensure the storage of goods and defend the interests of the Consignor, the Forwarder shall not be responsible for the delivered but not received goods. All expenses for the storage of goods shall be borne by the Consignor.

1.48. If the Consignee refuses to accept the cargo, or if it is not possible to transfer the goods to the Consignee specified in the order, the Consignor shall be entitled to divert cargo to another Consignee. All expenses related to such freight re-forwarding, shall be borne by the Consignor.

1.49. The Forwarder shall not be liable for the Freight loss, depreciation, damage or delay in delivery if they are incurred for the following reasons: Consignor's fault or neglect; Freight handling, loading, placement and unloading carried out by the Consignor itself, or persons acting on its behalf; natural characteristics of Freight, whereof it is easily damaged, such as breakage, flow, spontaneous combustion, rotting, rust, fermentation, evaporation, as well as sensitivity to cold, heat or humidity; absence of packaging or failures; faulty or insufficient address or marking of the goods; faulty or insufficient information about the product; circumstances which the Forwarder could not possibly avoid and the consequences of which it was unable to prevent.

1.50. If the Freight, which the Forwarder has received from a third party and delivered to the Consignee, has any external flaws or defects, the Forwarder is obliged to ensure the Consignor rights, by immediately notifying a third party on such deficiencies or damage, provide the evidence confirming the condition of the Freight, as well as to notify the Consignor thereof.

1.51. In case of perishable Freight or should at a later stage such certain changes occur that would lead to the Freight depreciation and there is a lack of time to receive Consignor instructions on how to proceed with the goods, or the Consignor is hesitant to give instructions, the Forwarder shall be entitled at the expense of Consignor to sell the Freight under the provisions of second and third subparagraph of Section 408 of the Commercial Law.

1.52. The Forwarder shall be entitled to sell goods at free price without judicial intervention, or destroy the Freight, if such necessity derived from the hazardous state of Freight, which in transport or storage process due to its nature may result in damage to the Forwarder or property of another person, endanger life, health or environment; or the Forwarder incurred losses in excess of the value of the Freight as a result of the Consignor activity or inactivity.

1.53. The Forwarder shall be entitled to assign the Order execution liability to third parties.

1.54. The Forwarder undertakes to perform its own civil liability insurance.

1.55. Unjustified state or local government institutions hesitation in decision making, permitting, alignment, etc. shall form the basis for term extension of the commitment execution.

- 1.56. Any information relating to the operation of the Forwarder and freight transport execution, except that in accordance with current Latvian legislation and other legal enactments to be regarded as not considered shall be considered a trade secret. All information concerning the Freight transport shall be kept confidential and not be a subject to disclosure to third parties without prior written consent, except in cases specified in the laws and regulations for public authorities and institutions.
- 1.57. Information and data in accordance with applicable laws and regulations included in the annual reports shall not be considered a trade secret. All other information shall constitute trade secrets, including, but not limited to: the current, former and potential investors, partners, representatives, suppliers, customers and other stakeholders; legal, financial or other personality; contracts, contract conditions, conditions of any negotiations, transactions, intentions, plans, strategies, property, executed or not executed obligations, reports or investigations; marketing, management, service and product prices, price structure, services and other operation methods hereinafter –the Trade secret.
- 1.58. The Forwarder shall be entitled to compensation for damages resulting from illegal disclosure or use of trade secrets.
- 1.59. Customer shall be obliged to take all necessary steps to preserve the confidentiality of the Trade secret, as well as protect data and information from unauthorised access and unauthorised processing.
- 1.60. The Forwarder shall not be liable for partial or complete failure to fulfil its commitments in the case of force majeure consequences, if these conditions have directly affected execution of its responsibilities or obligations. These are the weather conditions, which make it impossible to use the required route, natural disasters, floods, fires, earthquakes, strikes, civil riots, orders issued by the local government authorities and public authorities, armed conflicts, and acts of war.
- 1.61. If the Forwarder commitment performance was directly hindered by any of the force majeure circumstances within the Order prescribed period, that period shall be relevantly extended by the same amount of time the extraordinary circumstances continued.
- 1.62. Forwarder undertakes, within limits of its capabilities to do everything to reduce the force majeure adverse effects. Consignor shall be obliged to make the maximum possible effort to mitigate the force majeure adverse effects.
- 1.63. All disputes, disagreements, claims arising from the performance of the Freight transport shall be settled by voluntary negotiation, mutually undertaking to make every effort to resolve the dispute.
- 1.64. All disputes, disagreements and claims shall be considered in accordance with the applicable laws and regulations of the Republic of Latvia, the relevant norms of international law, as well as in accordance with these Terms.
- 1.65. If an agreement through negotiation is not reached within three weeks and the parties have not reached a written agreement to extend the aforesaid term, then any dispute or disagreement

arising from the carriage of Freight or in relation to the execution of mutual obligations shall be resolved at the claimant choice –in the courts of the Republic of Latvia, in accordance with Latvian legislation in force or dealt with at the Crossborder Arbitration Court, Reg.No.40003760578, registered in the Register of Arbitration courts 08.09.2015, No. T000026, *at its registered office, in presence of one arbitrator, in written procedure, in the Latvian language, in accordance to the current legislation of the Republic of Latvia and cross-border Arbitration Rules.* Crossborder Arbitration Court website: www.parrobezuskirejtiesa.lv.

1.66. Unless otherwise specified in the Order, a written correspondence should be sent by registered mail to the registered address, and Correspondence (applications, notices and warnings) shall be considered to have been received (issued) on the seventh day after it handed over to the postal operator.

1.67. Consignor shall be obliged to immediately, but no later than within five working days inform the Forwarder, if the Consignor has changed denomination, address, other details, representative or Contact information.

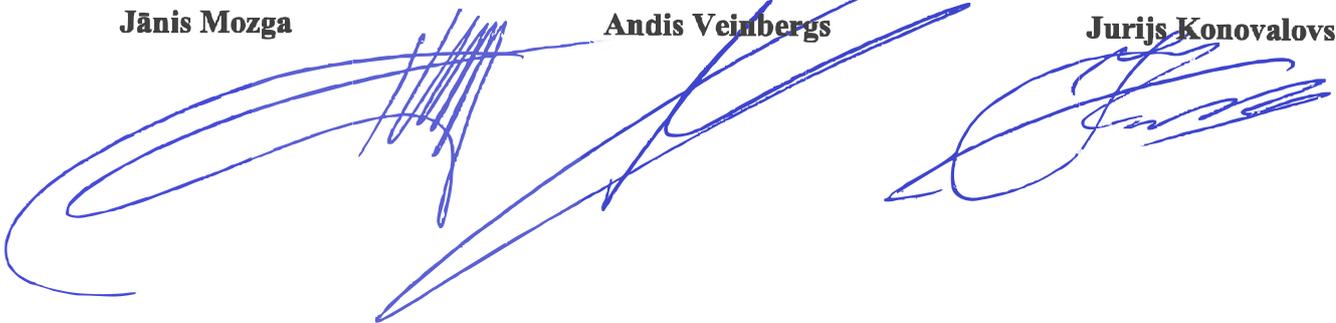
1.68. The primary language of these Terms is Latvian and in case of disputes or dealing with disputes, the Terms shall be construed in accordance with the Latvian language text.

Members of the Board of the Limited Liability Company "SONORA RW":

Jānis Mozga

Andis Veinbergs

Jurijs Konovalovs

Three blue ink signatures are written across the page, corresponding to the names listed above. The signature on the left is for Jānis Mozga, the middle one for Andis Veinbergs, and the right one for Jurijs Konovalovs. The signatures are stylized and overlap slightly.

УТВЕРЖДЕНЫ
решением № 79-2015/RW
Правления
Общества с ограниченной
ответственностью “SONORA RW”
от 04.12.2015. , Протокол № 17
В силе с 04.12.2015.

**Общие правила оказания экспедиторских услуг
Обществом с ограниченной ответственностью „SONORA RW”**

ТЕРМИНЫ

- Экспедитор** – общество с ограниченной ответственностью “SONORA RW», зарегистрированное в Коммерческом регистре Регистра предприятий Латвийской Республики за номером 50003986301 – коммерсант, который организует перевозку грузов и предоставляет услуги, связанные с этими перевозками.
- Отправитель либо Заказчик** - отправитель либо лицо, которое передает груз для перевозки. Заказчиком и Получателем может быть одно и то же лицо.
- Перевозчик** – лицо, которое согласно заказу, договору или на другом правовом основании берет на себя обязательства перевозки.
- Получатель** – лицо, которому адресован Груз, которому Груз выдается в Месте доставки и, которое указано в перевозочных документах Груза.
- Плательщик** – лицо, которое обязано оплатить Экспедитору Перевозку груза.
- Страховщик** – лицо, которое заключило с Отправителем, Получателем, Экспедитором или третьим лицом договор о страховании Груза (страховой полис).
- Международные перевозки** – перевозки, при выполнении которых необходимо пересечь границу Латвийского государства.
- Внутренние перевозки** – перевозки на территории Латвийской Республики, не пересекая границу Латвийского государства.
- Экспедиторская услуга** - комплекс услуг и работ, связанных с отправлением, перевозкой, получением и хранением Груза, который выполняется за установленную плату.
- Заказ** – распоряжение Отправителя в адрес Экспедитора о выполнении Перевозки груза. Заказ может быть выражен в письменной, устной или электронной форме.
- Контактная информация** – юридический адрес, почтовый адрес, адрес электронной почты, skype адрес, телефон, факс.
- Грузовая единица** - транспортный контейнер, трейлер, транспортируемая емкость, паллет или другой предмет, который используется для объединения груза и любого приложенного к нему дополнительного устройства или предмета.
- Груз** – совокупность Грузовых единиц, которую по поручению Отправителя необходимо доставить Получателю.
- Опасный груз** – Груз, который считается опасным в толковании закона «Об обороте опасных грузов».
- Сопроводительные документы на груз** – совокупность документов, подготовленных Отправителем, необходимых для осуществления перевозки Груза.
- Перевозка груза** – совокупность действий (процесс), в результате которого Груз доставляется с Места погрузки до Места доставки.
- Время перевозки** – промежуток времени с момента погрузки Груза до момента, когда Груз передан Получателю.
- Дата готовности груза** – дата, когда Груз подготовлен к погрузке для осуществления Перевозки груза.
- Место погрузки** - адрес, по которому Отправитель или его уполномоченные лица погружают в транспортное средство Перевозчика Груз или его часть.
- Дата погрузки** – дата, когда Отправитель или третья лица планируют погрузить Груз в транспортное средство Перевозчика.

Место доставки – адрес, указанный Отправителем в Сопроводительных документах на груз, по которому Экспедитор передает Груз Получателю.

Дата доставки – день, когда планируется доставить Груз в Место доставки.

Технические правила - требования безопасности и технологические требования, которые необходимо соблюдать при погрузке, перевозке и разгрузке Груза.

Оговоренная ставка – согласованное Сторонами вознаграждение Экспедитора за Перевозку груза или порядок расчета вознаграждения Экспедитора.

1.1. Общие правила оказания экспедиторских услуг, далее в тексте – Правила, определяют порядок, в котором Экспедитор осуществляет планирование, организацию и выполнение международных и внутренних перевозок груза.

1.2. Экспедитор обязуется оказывать Отправителю Услуги экспедирования Грузов в соответствии с данными Правилами, если только заключенный между ними договор или соответствующим образом оформленный письменный Заказ не устанавливает другой порядок.

1.3. Услуги экспедирования Грузов выполняются в соответствии с действительными на момент доставки Груза правовыми нормативными актами Латвийской Республики и международными правовыми нормативными актами. Гражданско-правовые отношения между Экспедитором и Отправителем регулируются, опираясь на Коммерческий закон, Гражданский закон и другие нормативные акты, действительные в Латвийской Республике.

1.4. Перевозки Грузов на территорию других стран выполняются, соблюдая международные правовые нормы, которые распространяются на международные перевозки грузов.

1.5. Экспедитор, за счет средств Заказчика, обязуется организовывать международные или внутренние перевозки переданных ему Грузов, используя транспортные услуги Перевозчика, обеспечивать доставку и передачу Грузов Получателю в Месте доставки.

1.6. Если это необходимо, Экспедитор выполняет также другие обязанности, связанные с организацией доставки Груза, в том числе, но не только, страхует, упаковывает, маркирует, хранит и декларирует (растаможивает) груз.

1.7. Отправитель обязуется выплачивать Экспедитору условленное вознаграждение за оказанные Экспедитором Экспедиторские услуги.

1.8. Экспедитор и Отправитель обязаны обеспечивать друг друга информацией, необходимой для успешной реализации Перевозки груза в течение всего времени Перевозки груза.

1.9. Экспедитор оказывает Экспедиторские услуги и организует Перевозку груза, самостоятельно определяя вид транспорта и пути перевозки груза, выбирая лиц, которые будут доставлять Груз Получателям, от имени Отправителя или от своего имени заключая договоры перевозки, хранения, экспедирования Груза и другого вида договоры, необходимые для доставки Груза. Экспедитор от имени Отправителя предоставляет информацию и дает указания этим лицам, а также государственным учреждениям и третьим лицам, а также выполняет соответствующие платежи.

1.10. По требованию Заказчика Экспедитор за счет Отправителя выполняет страхование Груза, если Отправитель в Заказе указал такую необходимость или иначе уполномочил Экспедитора для страхования Груза. Если процесс страхования Груза доверен Экспедитору, Заказ считается доверенностью и обеспечивает право страхования Груза от имени Отправителя, и Экспедитор вправе выбирать страховщика по своему усмотрению.

1.11. О необходимости Перевозки груза Отправитель Информировывает Экспедитора, высылая Заявление о Перевозке груза и дополнительную необходимую информацию для оценки Заявления на один из контактных адресов Экспедитора - /skype адрес/, /адрес эл-почты /, /почтовый адрес/, номер телефона, или передав лично представителю Экспедитора. Заявление может быть выражено также в устной форме.

- 1.12. В случае необходимости Отправитель вместе с Заявлением обязан предоставить Экспедитору информацию о составе, специфических особенностях и условиях перевозки Груза, передать Технические правила, а также другую необходимую информацию, чтобы Экспедитор мог должным образом выполнить Перевозку груза.
- 1.13. Экспедитор обобщает информацию о возможностях Перевозки груза и информирует о них Отправителя, составляя Заказ и высылая его Отправителю.
- 1.14. Заказ вступает в законную силу после того, как Заказчик его акцептирует. Заказ считается акцептированным Заказчиком не только в том случае, если Экспедитор получает подписанный Отправителем Заказ, но также, если Груз передан Экспедитору или Перевозчику.
- 1.15. В Заказе указывается подробная информация о специальных условиях для каждой Перевозки груза. Если в Заказе не указана конкретная информация, считается, что она не является необходимой. За достаточность и соответствие информации отвечает Отправитель.
- 1.16. Факт погрузки Груза означает, что Отправитель со своей стороны акцептировал Заказ, в том числе признал вид транспорта и транспортное средство, упаковку, маркировку и крепление соответствующими для выполнения конкретной Перевозки груза.
- 1.17. Экспедитор вправе потребовать у Отправителя информацию и документы, связанные с перевозкой груза, в свою очередь Отправитель обязан без промедления обеспечить такого рода информацию или запрошенные документы.
- 1.18. Заказ на перевозку Опасного груза или товара, облагаемого акцизным налогом, возможно оформить только у Экспедитора и только в письменной форме.
- 1.19. Оговоренная ставка или установленное вознаграждение, а также порядок оплаты указаны в Заказе.
- 1.20. Если в ходе Перевозки груза у Экспедитора возникают дополнительные расходы, связанные с Перевозкой груза, которые он не мог предусмотреть в момент получения Заказа, и которые можно документально подтвердить, Отправитель обязан возместить их дополнительно к ранее утвержденной сумме Заказа. Документы, подтверждающие дополнительные расходы или возникновение убытков, вместе с промежуточным счетом или счетом-фактурой, необходимо подать Отправителю.
- 1.21. Платежи, полагающиеся Экспедитору, состоят из: платы за перевозку, платы за дополнительные услуги, платы за страхование Груза (страховой премии), платежей за различные расходы и убытки, связанные с Перевозкой груза, оговоренное вознаграждение Экспедитора. Дополнительно могут быть рассчитаны и выполнены платежи за просрочку, штрафные санкции и неустойка, платежи, направленные на возмещение ущерба, а также другие платежи.
- 1.22. Для каждой Перевозки груза в Заказе указывается размер Предоплаты и срок выплаты Предоплаты. Если в Заказе срок выплаты Предоплаты не указан, платеж необходимо выполнить не позднее Даты погрузки груза.
- 1.23. Экспедитор на любом этапе Перевозки груза может предоставлять Отправителю информацию о дополнительных услугах, подготавливать и выставлять Отправителю для оплаты промежуточные счета, указывая срок оплаты.
- 1.24. Отправитель обязан выплачивать Экспедитору установленное вознаграждение Экспедитора и плату за Экспедиторские услуги до момента, когда Экспедитор выполнит Экспедиторскую услугу в отношении Груза, если в Заказе не указано иначе. Если Условия оплаты не указаны в Заказе, оплату необходимо выполнить не позднее, чем за день до Даты доставки Груза.
- 1.25. За просрочку срока оплаты Экспедитор вправе рассчитать и потребовать у Отправителя проценты за просрочку в размере 0,1% (ноль целых и одна десятая процента) от суммы долга за каждый день просрочки, но не превышая 10% (десяти процентов) от общего объема Заказа. В случае

просрочки сроков оплаты могут применяться платежи, установленные в статье 1668.⁹ Гражданского закона.

1.26. Об убытках, процентах за просрочку и неустойке Экспедитор составляет и передает Отправителю отдельный счет, в котором указана требуемая сумма, обоснование суммы и срок оплаты.

1.27. Экспедитор вправе потребовать проценты за просрочку в течение месяца после последнего дня выполнения платежа. Если платеж не был выполнен в срок, последним днем платежа считается день выполнения платежа. Выплату неустойки можно потребовать в течение трех месяцев со дня, когда Получатель получил Груз или отказался его принимать.

1.28. Если в соответствии с соглашением между Отправителем и Экспедитором вознаграждение за оказание Экспедиторских услуг в отношении Груза взимается с Получателя или другого лица, но это лицо не выполнило упомянутый платеж, за выплату вознаграждения отвечает Отправитель.

1.29. Если у Экспедитора возникли обоснованные сомнения в способности Отправителя рассчитаться с Экспедитором за оказанные услуги, Экспедитор вправе задержать груз до момента, когда Отправитель оплатит Перевозку груза и выплатит сумму вознаграждения, а также возместит все другие расходы и убытки, в том числе расходы на хранение Груза.

1.30. Если Отправитель задерживает выплату, Экспедитор вправе воспользоваться правом, предусмотренным в статье 446 Коммерческого закона. Это распространяется на случаи, когда у Экспедитора имеются требования к Отправителю в связи с ранее оказанными услугами.

1.31. Все платежи за оказанные услуги выполняются путем безналичного перечисления денежных средств. Днем выполнения оплаты считается день, когда соответствующая денежная сумма была зачислена на банковский счет Экспедитора.

1.32. Валюта, в которой выполняется оплата услуг, оказанных Экспедитором - евро, если только в Заказе не указано иначе.

1.33. Все платежи распределяются следующим образом: в первую очередь средства направляются на выплату неустойки, затем на выплату процентов за просрочку и лишь потом на выплату основной суммы платежа.

1.34. Отправитель обязан предоставить Сопроводительные документы на груз, необходимые для Перевозки груза. Отправитель несет ответственность за достоверность указанной в Сопроводительных документах на груз информации и данных, а также компенсирует все дополнительные расходы и убытки, которые возникли у Экспедитора в связи с тем, что не была обеспечена должная, верная и полная документация, или в случае предоставления неточной, неверной или недостаточной для успешной Перевозки груза информации.

1.35. Отправитель обязан предоставить полную и достоверную информацию о характере, степени опасности, условиях хранения и перемещения Груза. Отправитель обязан информировать Экспедитора о летучих грузах и определенных свойствах Груза, которые могут привести к порче другого груза или причинить вред людям или окружающей среде. Отправитель обеспечивает Экспедитору инструкции и Технические правила в отношении хранения, погрузки, разгрузки, перевозки и обслуживания Груза. Во время Перевозки груза Экспедитор обязан соблюдать инструкции и Технические правила, предоставленные Отправителем.

1.36. Отправитель несет ответственность за содержание Груза, соответствие его маркировки, упаковки и сопроводительной информации всем законам и правилам, которые могут применяться.

1.37. Отправитель обеспечивает и несет ответственность за должную подготовку, упаковку, маркировку, погрузку и закрепление Груза, если только в Заказе не установлено, что упомянутое является обязанностью Экспедитора.

- 1.38. Экспедитор не несет ответственность за гибель, пропажу груза или задержку сроков доставки Груза, если это произошло в результате неправильной подготовки, упаковки, маркировки погрузки и (или) закрепления Груза, естественных или особых свойств Груза или в результате действий, причиной которых не являются поступки Экспедитора.
- 1.39. Оказывая услуги Перевозки груза, Экспедитор обязан требовать акты, если при Перевозке груза констатируются нарушения, по поручению Отправителя или Получателя участвовать в составлении актов, а также обеспечивая права Отправителя, от его имени своевременно подавать претензии и иски.
- 1.40. Отправитель, даже в случае, если он не виноват, отвечает перед Экспедитором за убытки и расходы, которые возникли по следующим причинам: Груз должным образом не упакован или не маркирован; Экспедитор не информирован об опасности Груза; Отправитель не передал все необходимые Сопроводительные документы на груз или не предоставил необходимую информацию, или же информация неполная, неточная или неверная.
- 1.41. За разгрузку Груза в Месте получения Груза несет ответственность Получатель Груза, если в Заказе не указано иначе. Экспедитор не несет ответственность за гибель или пропажу груза, если это произошло при разгрузке груза Получателем.
- 1.42. Экспедитор не несет ответственность за соответствие количества, веса и содержания Груза Сопроводительным документам на груз, если только такое несоответствие не возникло в результате действий Экспедитора.
- 1.43. Если органы контроля или правоохранительные органы задерживают Груз в пути или в месте хранения, срок доставки Груза продлевается на время, на которое транспортное средство или Груз были задержаны, и никакие санкции против Экспедитора в таком случае не применяются.
- 1.44. В случае, если по причинам, независящим от Экспедитора, доставка Груза в Место разгрузки стала невозможной или нецелесообразной, Экспедитор вправе доставить Груз в другое место, которое считает рациональным и целесообразным, информируя об этом Отправителя. После доставки груза в это место, обязательства Экспедитора считаются выполненными, и Отправитель обязан выплатить установленную сумму, а также компенсировать Экспедитору дополнительные расходы, которые возникли в связи с доставкой груза в это место.
- 1.45. Если Получатель Груза, задерживая сроки оплаты, не принимает доставленный Груз или Груз во время перевозки задерживается по причинам, не зависящим от Экспедитора, Экспедитор вправе за счет и на риск Отправителя передать Груз для хранения на склад или в другое безопасное место, немедленно сообщив об этом Отправителю и Страховщику перевозки, если страхование Груза оформлял Экспедитор.
- 1.46. Экспедитор не гарантирует, что Груз будет доставлен в Место разгрузки в четко указанное время и не несет ответственность за прямые или косвенные убытки, которые могут возникнуть в связи с этим у Отправителя, кроме случаев, если эти убытки возникли по вине Экспедитора. Экспедитор гарантирует доставку Груза в разумные сроки.
- 1.47. Если Груз невозможно передать Получателю или Получатель отказывается принимать груз, Экспедитор немедленно информирует Отправителя о возникшей ситуации и требует от Отправителя указаний в отношении дальнейших действий. Если Отправитель медлит с дачей указаний, или Экспедитор не в силах обеспечить хранение груза и защищать интересы Отправителя, Экспедитор не несет ответственность за доставленный, но неполученный груз. Все расходы на хранение груза покрывает Отправитель.
- 1.48. Если Получатель отказывается принимать груз или нет возможности передать груз Получателю, указанному в Заказе, Отправитель вправе переадресовать груз другому Получателю. Все расходы, связанные с переадресацией груза, покрывает Отправитель.
- 1.49. Экспедитор не несет ответственность за потерю, обесценение, повреждения Груза или задержку сроков доставки Груза, если они возникли по следующим причинам: ошибка или невнимательность Отправителя; обработка, погрузка, размещение или разгрузка Груза, которую

выполнил сам Отправитель или лица, которые действовали от его имени; естественные свойства Груза, в результате которых он легко подвергается повреждениям, таким как поломка, протекание, самовозгорание, гниение, ржавление, ферментация, испарение, а также чувствительность к холоду, жаре или влажности; недостаток или несовершенства упаковки; неверный или неполный адрес или маркировка товара; неверная или недостаточная информация о товаре; обстоятельства, которых Экспедитор не мог избежать и последствия, которые он не мог устранить.

1.50. Если Груз, который Экспедитор получит от третьего лица и, который надлежит доставить Получателю, имеет внешние недостатки или повреждения, Экспедитор обязан, обеспечивая права Отправителя, немедленно сообщить третьему лицу об этих недостатках или повреждениях, обеспечить наличие доказательств, которые подтверждают состояние Груза, а также сообщить об этом Отправителю.

1.51. Если Груз скоропортящийся или же со временем в нем могут произойти изменения, которые ведут к обесценению Груза, и нет времени ждать, пока будут получены указания Отправителя о дальнейших действиях в отношении груза, или же Отправитель медлит с дачей указаний, Экспедитор вправе за счет Отправителя продать Груз, соблюдая условия второй и третьей части статьи 408 Коммерческого закона.

1.52. Экспедитор вправе продать Груз по свободной цене без посредничества суда или уничтожить Груз, если такая необходимость возникает по причине опасности Груза, который во время перевозки или хранения из-за своих свойств может причинить вред имуществу Экспедитора или других лиц, создать угрозу жизни, здоровью или окружающей среде; или если в результате действий или бездействия Заказчика Экспедитору причиняется ущерб, который превышает стоимость Груза.

1.53. Экспедитор вправе передать обязательство выполнения Заказа третьим лицам.

1.54. Экспедитор обязуется застраховать свою гражданско-правовую ответственность.

1.55. Необоснованные задержки в принятии решений, выдаче разрешений, согласовании и т.п. действиях государственных учреждений или учреждений самоуправления являются основанием для продления срока выполнения обязательств.

1.56. Коммерческой тайной считается любая информация, связанная с деятельностью Экспедитора и выполнением Перевозки груза, кроме информации, которая в соответствии с действительными в Латвийской Республике законами и другими нормативными актами таковой не является. Вся информация, которая касается Перевозки груза конфиденциальна и ее запрещено разглашать третьим лицам без письменного согласия, кроме разглашения информации государственным учреждениям и институциям в случаях, указанных в законах и нормативных актах.

1.57. Коммерческой тайной не считается информация и данные, которые в соответствии с действительными нормативными актами включены в годовые отчеты предприятий. Вся остальная информация считается коммерческой тайной, в том числе, но не только: действующие, бывшие и потенциальные инвесторы, партнеры, представители, поставщики, клиенты и другие лица, связанные с этой Стороной; юридический, финансовый или другой статус Стороны или ранее упомянутого лица; договоры, условия договоров, обстоятельства возможных переговоров, сделки, намерения, планы, стратегии, собственность, выполненные или невыполненные обязательства, отчеты или исследования; маркетинг, управление, цены на услуги и продукты, структура цен, методы оказания услуг и выполнения других действий, далее – Коммерческая тайна.

1.58. Экспедитор имеет право на возмещение ущерба, который возник в результате неправомерного разглашения или использования Коммерческой тайны.

1.59. Заказчик обязан выполнять все необходимые действия для сохранения секретности Коммерческой тайны, а также для защиты данных и информации от несанкционированного доступа, и несанкционированной обработки.

1.60. Экспедитор не несет ответственность за частичное или полное невыполнение обязательств, если это произошло в результате наступления обстоятельств непреодолимой силы (*force majeure*) и, если эти обстоятельства прямым образом повлияли на возможность выполнения обязанностей или обязательств. Это такие погодные условия, в результате которых движение по запланированному маршруту становится невозможным, стихийные бедствия, наводнения, пожары, землетрясения, забастовки, массовые беспорядки, распоряжения местных органов правления и действия органов власти, вооруженные конфликты, военные действия.

1.61. Если одно из обстоятельств непреодолимой силы прямым образом задержало выполнение обязательств Экспедитора в установленный в Заказе срок, этот срок продлевается на время существования обстоятельств непреодолимой силы.

1.62. Экспедитор обязуется в пределах своих возможностей делать все, для уменьшения неблагоприятного влияния обстоятельств непреодолимой силы. Отправитель обязан приложить максимально возможные усилия, для уменьшения неблагоприятного влияния обстоятельств непреодолимой силы.

1.63. Все споры, разногласия, претензии, которые возникают в ходе Перевозке груза, решаются путем добровольных переговоров, обязуясь прикладывать все усилия для решения спора.

1.64. Рассмотрение всех споров, разногласий и претензий происходит в соответствии с действительными в Латвийской Республике нормативными правовыми актами, соответствующими международными правовыми нормами, а также в соответствии с данными Правилами.

1.65. Если путем переговоров не удастся прийти к решению в течение трех недель и не удалось письменно договориться о продлении этого срока, любой спор или разногласие, которое возникнет в связи с Перевозкой груза или выполнением взаимных обязательств будет решаться по выбору истца – в судебных инстанциях Латвийской Республики в соответствии с действительными в Латвийской Республике правовыми актами или рассматриваться в Трансграничном арбитражном суде, регистрационный № 40003760578, зарегистрированном в Регистре арбитражных судов 09.08.2015, № T000026, по его юридическому адресу в составе одного арбитражного судьи в письменном процессе, на латышском языке в соответствии с действительными в Латвийской Республике нормативными актами и регламентом Трансграничного арбитражного суда. Сайт Трансграничного арбитражного суда в интернете www.parrobezuskirejtiesa.lv.

1.66. Если только в Заказе не указано иначе, всю письменную корреспонденцию по почте следует высылать заказными письмами на юридические адреса. Корреспонденция (заявления, сообщения, предупреждения) считается полученной (выданной) на седьмой день после того, как корреспонденция была передана почтовому коммерсанту.

1.67. Отправитель обязан незамедлительно, но не позднее, чем в течение пяти рабочих дней, информировать Экспедитора об изменениях названия, адреса, других реквизитов, Представителей или Контактной информации.

1.68. Основной язык этих правил – латышской и в случае разногласий или рассмотрения споров, Правила толкуются в соответствии с текстом на латышском языке.

Члены правления Общества с ограниченной ответственностью “SONORA RW”:

Янис Мозга

Андис Веинберге

Юрий Коновалов